

Český národní komitét pro dlouhodobý ekologický výzkum – ILTER

Zápis z 1. zasedání ČNK pro ILTER dne 27. listopadu na PřF UK v Praze

Přítomni: Andrlé Jaroslav, Dušek Jiří, Hédrl Radim, Hruška Jakub, Jelínková Eva, Krahulec František, Krám Pavel, Křenová Zdenka, Novotný Vojtěch, Schlaghamerský Jiří, Vrba Jaroslav

Omluveni: Rusek Josef

Hosté: Fajmon Karel, Karešová Petra, Matějka Karel, Petřík Petr, Straškrábová Viera, Vrška Tomáš

Program:

1. **Zahájení** – Vrba přivítal přítomné, byl schválen doplněný program, poté se stručně představili všichni účastníci jednání
2. **Představení ILTER** – Vrba (souč. národní koordinátor CZ-LTER) a Straškrábová (býv. nár. koordinátorka) představili koncept dlouhodobého ekologického výzkumu ve světě a jeho organizaci (ILTER Network, regionální a národní sítě), stručně shrnuli dosavadní vývoj v ČR a v regionu, přínos EU NoE projektu ALTER-Net, vznik LTER-Europe. O vyhlášení českých LTER ploch ve všech biosférických rezervacích (BR) a o vstupu ČR do ILTER rozhodl ČNK MAB v r. 1996 (**7 LTER ploch**: BR Bílé Karpaty, BR Dolní Morava, BR Křivoklátsko, BR Krkonoše, BR Šumava, BR Třeboňsko, Nádrže v povodí Vltavy – Slapy a Římov). Specifikum je *dlouhodobý* ekosystémový výzkum *na ploše*.

Poté se rozproudila živá diskuse – konstatován mj. nezájem MŽP o výzkum, mezinárodní projekty, dlouhodobý monitoring apod. (navíc projekty VaV ukončeny). Správy CHÚ sice mohou plnit koordinační funkci, ale nikoliv být nositeli vědeckých projektů, LTER plochy by si měly získat prestiž, nelze je určovat administrativně (BR problematické), hlavní význam LTER sítě – pomoc při hledání partnerů do projektů, poskytování metadat, kompatibilita, dlouhodobost sledování.

3. **Organizační záležitosti** – projednán *Organizační a jednací řád ČNK pro ILTER* a po drobné úpravě jednomyslně schválen.

Volby funkcionářů ČNK – návrh na *předsedu*: J. Vrba (10 hlasů pro, zdržel se 1), návrhy na *místopředsedu*: J. Hruška (6 hlasů), Z. Křenová (4 hlasy), J. Andrlé (0 hlasů, zdržel se 1), návrh na *tajemníka*: E. Jelínková (10 hlasů pro, zdržel se 1).

4. **Revize a doplnění národní sítě CZ-LTER:**

- a) Diskutována **minimální kritéria**, která musí splňovat **LTER plocha**: fungující *koordinátor výzkumu* (Scientific Site Coordinator), jasná *charakteristika a lokalizace plochy* (vč. GIS apod.), na níž probíhá *výzkum* (vědecké projekty a publikace), který je *komplexní* (ekosystémový) a *dlouhodobý* (délka dat. řad, frekvence sběru dat, perspektiva výzkumu), *přirozený zájem zdola* (vazba na univerzitní či akademická pracoviště), přístupná *metadata* (InfoBase, Internet), *projektová a publikační databáze* (přehled veškerého výzkumu); nezakládá automaticky *žádná očekávání* (finanční nároky apod.). Je žádoucí postihnout typické ekosystémy?
- b) Diskutován vznik LTSEER platform: na Šumavě se připravuje bilaterální **LTSEER platforma** Silva Gabreta (dosud LTER plochy: NP Bayerischer Wald, BR/NP Šumava) – vhodný výzkumný koncept ISSE (Integrative Science for Society and Environment –

viz dokumenty <http://www.lternet.edu/decadalplan/>). Až po vyhodnocení „zkušebního provozu“ lze uvažovat o zřízení další LTER platformy (Krkonoše?). Možnost spolupráce s ČNK MAB na konceptu udržitelného rozvoje v BR.

- c) Diskutována nutnost **revize české LTER sítě** (BR příliš rozsáhlé, „bezbřehé“, z hlediska LTER často nefunkční) a možnost rozšíření o další LTER plochy („přírodní pralesy“, povodí Geomon apod.) – závěr: Příští zasedání ČNK pro ILTER zorganizovat jako **dvoudenní konferenci** (ve spolupráci s ČSPE, jaro 2010), na níž by se prezentovaly všechny stávající i potenciální LTER plochy podle jednotných kritérií (dle bodu 4a) – poté ČNK rozhodne o jejich zařazení, ev. vyřazení. Výstupem konference by mohlo být také nalezení potenciálních mechanismů pro získávání prostředků (např. sledování evropských výzev atd.).
5. **Internetové stránky CZ-LTER** – Andrle připravil návrh na restrukturalizaci stránek (<http://www.lter.cz/> – doménu zatím hradí KRNAP), po krátké diskusi ČNK pověřil Duška, Andrleho, Petříka a Jelínkovou přípravou komplexního řešení (redakční systém, umístění serveru, domény aj.) do února 2010. Poté bude možno začít aktualizaci obsahu (aktuality, kontakty, kalendář akcí atd.), komunikace v angličtině i češtině (obě mutace = prezentace vůči světu i české veřejnosti) – na úroveň LTER ploch dokončit až po jarním zasedání (konferenci).
6. **InfoBase** – Vrba informoval o evropské databázi, v rámci ALTER-Netu vložena metadata (struktura) většiny českých LTER ploch (alespoň částečně, kromě Bílých Karpat, http://www.lter-europe.net/info_manage/lter-infobase). Postup dalších úprav bude nutno vyjasnit – změny provádět až podle výsledků jarního zasedání (konference).
7. **Plán práce ČNK pro ILTER** na r. 2010 – viz bod 4c).
- Konference** – setkání zájemců o začlenění do CZ-LTER, vyžádané podklady + prezentace cca 15 min., návrhy a tipy na potenciální účastníky zasílat Vrbovi. Začátek v poledne, odjezd druhý den v poledne.

Zapsali: Jelínková, Vrba